

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Rapport om årsredovisningen för Europeiska gemensamma företaget för Iter
och utveckling av fusionsenergi för budgetåret 2017

med det gemensamma företagets svar

INNEHÅLL

	Punkt
Inledning	1–6
Bildandet av det gemensamma företaget Iter	1–2
Organisation	3–4
Mål	5
Resurser	6
Uttalande	7–29
Uttalande om räkenskapernas tillförlitlighet	8
Uttalande om lagligheten och korrektheten i de inkomster som ligger till grund för räkenskaperna	9
Uttalande om lagligheten och korrektheten i de betalningar som ligger till grund för räkenskaperna	10
Upplysningar av särskild betydelse	11–20
Ledningens och styrelsens ansvar	21–23
Revisorns ansvar för revisionen av räkenskaperna och de underliggande transaktionerna	24–29
Budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen	30–31
Genomförandet av budgeten för 2017	30–31
Internkontroller	32–35
Bilaga – Uppföljning av tidigare års kommentarer	
Det gemensamma företgets svar	

INLEDNING

Bildandet av det gemensamma företaget Iter

1. Det europeiska gemensamma företaget för Iter¹ och utveckling av fusionsenergi inrättades i mars 2007² för en period av 35 år. De största fusionsanläggningarna skulle utvecklas i Cadarache i Frankrike, men det gemensamma företagets säte ligger i Barcelona.
2. De grundande medlemmarna i det gemensamma företaget är Euratom, företrätt av kommissionen, medlemsstaterna i Euratom och Schweiz (som har ingått samarbetsavtal med Euratom).

Organisation

3. I det gemensamma företagets organisationsstruktur ingår styrelsen, den verkställande direktören och andra organ. Styrelsen ska ha ansvar för att övervaka det gemensamma företaget i enlighet med dess mål. Den verkställande direktören leder det gemensamma företagets löpande verksamhet.
4. Övriga förvaltningsorgan är presidiet, tekniska expertgruppen, upphandlings- och kontraktskommittén, administrations- och förvaltningskommittén, revisionskommittén och den interna granskningspanelen.

¹ Internationella termonukleära experimentreaktorn.

² Rådets beslut 2007/198/Euratom av den 27 mars 2007 om inrättande av ett europeiskt gemensamt företag för Iter och utveckling av fusionsenergi samt om beviljande av förmåner till detta företag (EUT L 90, 30.3.2007, s. 58), ändrat genom rådets beslut 2013/791/Euratom av den 13 december 2013 (EUT L 349, 21.12.2013, s. 100) och rådets beslut 2015/224 av den 10 februari 2015 (EUT L 37, 13.2.2015, s. 8).

Mål

5. Det gemensamma företaget har följande mål³:
- a) Att förmedla Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) bidrag till den internationella fusionsenergiorganisationen för Iter (Iter IO).
 - b) Att förmedla Euratoms bidrag till verksamhet med Japan enligt strategin med bredare inriktning för att snabbt kunna genomföra utnyttjandet av fusionsenergi.
 - c) Att utarbeta och samordna ett handlingsprogram för att förbereda bygget av en fusionsreaktor för demonstrationsändamål och av andra anläggningar på fusionsområdet, däribland den internationella anläggningen för bestrålning av fusionsmaterial.

Resurser

6. Det gemensamma företags slutliga budget 2017 var 865 miljoner euro (2016: 720 miljoner euro) i betalningsbemyndiganden och 589 miljoner euro i åtagandebemyndiganden (2016: 459 miljoner euro)⁴. Den 31 december 2017 hade det gemensamma företaget 447 anställda (2016: 415).

³ Ytterligare information om det gemensamma företags verksamhet finns på dess webbplats: <http://www.fusionforenergy.europa.eu>.

⁴ Tredje ändringen av budgeten som godkändes av styrelsen i december 2017.

UTTALANDE

7. Vi har granskat
- a) det gemensamma företagets räkenskaper, som består av årsredovisningen⁵ och rapporterna om budgetgenomförandet⁶ för det budgetår som slutade den 31 december 2017,
 - b) lagligheten och korrektheten i de transaktioner som ligger till grund för räkenskaperna, i enlighet med bestämmelserna i artikel 287 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

Uttalande om räkenskapernas tillförlitlighet

8. Vi anser att det gemensamma företagets räkenskaper för det år som slutade den 31 december 2017 i alla väsentliga avseenden ger en rättvisande bild av dess finansiella ställning per den 31 december 2017, det finansiella resultatet, kassaflödena och förändringar i nettotillgångarna för det budgetår som slutade detta datum i enlighet med dess budgetförordning och de redovisningsregler som antagits av kommissionens räkenskapsförare. De baseras på internationellt vedertagna redovisningsstandarder för den offentliga sektorn.

Uttalande om lagligheten och korrektheten i de inkomster som ligger till grund för räkenskaperna

9. Vi anser att de intäkter som ligger till grund för räkenskaperna för det år som slutade den 31 december 2017 i alla väsentliga avseenden är lagliga och korrekta.

Uttalande om lagligheten och korrektheten i de betalningar som ligger till grund för räkenskaperna

10. Vi anser att de betalningar som ligger till grund för räkenskaperna för det år som slutade den 31 december 2017 i alla väsentliga avseenden är lagliga och korrekta.

⁵ Årsredovisningen består av balans- och resultaträkningen, kassaflödesanalysen, sammanställningen av förändringar i nettotillgångarna och en sammanfattning av de viktigaste redovisningsprinciperna och andra förklarande noter.

⁶ Rapporterna om budgetgenomförandet består av den rapportering som utgör en sammanställning av budgettransaktionerna och de förklarande noterna.

Upplysningar av särskild betydelse

11. Utan att det påverkar uttalandet ovan vill vi uppmärksamma följande: I rådets slutsatser som antogs den 7 juli 2010⁷ godkändes 6,6 miljarder euro (i 2008 års penningvärde) för det gemensamma företags bidrag till Iterprojektets byggfas som ursprungligen planerades att vara klar till 2020. I detta belopp ingick inte det belopp på 663 miljoner euro som Europeiska kommissionen föreslog 2010 för oförutsedda utgifter⁸.

12. I november 2016 godkände Iterrådet⁹ ett nytt basscenario för Iterprojektet (omfång, tidsschema och kostnader). Det övergripande tidsschemat för projektet¹⁰ godkändes av alla medlemmar i det gemensamma företaget¹¹, och den övergripande projektkostnaden godkändes ad referendum, vilket innebar att varje medlem var tvungen att ansöka om godkännande av projektkostnaderna via respektive offentliga budget.

13. I det nya tidsschema som godkändes av Iterrådet fastställs ett tillvägagångssätt i fyra etapper, där december 2025 är tidsfrist för när det första strategiska delmålet i projektets byggfas (First Plasma) ska uppnås och december 2035 anges som beräknat slutdatum för hela byggfasen, vilket är en försening på 15 år jämfört med det ursprungliga basscenariot. Syftet med det nya tillvägagångssättet i etapper är att anpassa projektgenomförandet till Iter IO-medlemmarnas prioriteringar och begränsningar.

14. När det nya basscenariot för Iterprojektet hade godkänts fastställde det gemensamma företaget den nya tidtabellen och räknade om kostnaden för sitt bidrag till projektets byggfas vid dess slutförande.

⁷ Rådets slutsatser om Iter – läget den 7 juli 2010 (ref.11902/10).

⁸ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet av den 4 maj 2010 *Iter – rådande läge och möjlig väg framåt* (KOM(2010) 226 slutlig).

⁹ 19:e Iterrådet den 16–17 november 2016. Iterrådet är ledningsorganet i Iter IO.

¹⁰ Iterrådet reviderade hela den uppdaterade tidsplanen för projektets byggfas genom First Plasma (första plasman) (2025) och fram till deuterium-tritium-fasen (2035), i enlighet med Iter IO:s förslag.

¹¹ Kina, Indien, Japan, Sydkorea, Ryssland, Förenta staterna och Europeiska unionen.

15. Resultatet, som presenterades för det gemensamma företags styrelse i december 2016, indikerade ett förväntat finansieringsbehov för byggfasen efter 2020 på 5,4 miljarder euro (i 2008 års penningvärde), vilket är en ökning på 82 % jämfört med den godkända budgeten på 6,6 miljarder euro (i 2008 års penningvärde). Det belopp på 6,6 miljarder euro (i 2008 års penningvärde) som rådet beslutade om 2010 utgör nu ett tak för det gemensamma företags utgifter fram till 2020.

16. Det bör noteras att det gemensamma företaget inte bara måste bidra till byggfasen utan också till ITERS driftsfas efter 2035¹² och senare till avaktiverings- och avvecklingsfaserna. Bidraget till driftsfasen efter 2035 har ännu inte uppskattats. Det gemensamma företags bidrag till avaktiverings- och avvecklingsfaserna har av den internationella ITERorganisationen uppskattats till 95,54 miljoner euro (i 2001 års penningvärde) respektive 180,2 miljoner euro (i 2001 års penningvärde)¹³.

17. Det gemensamma företags prognoser för First Plasma överensstämmer med ITER IO:s tidtabell för projektet, men tidsschemat anses vara det tidigaste tekniskt möjliga datumet¹⁴.

18. I juni 2017 utfärdade kommissionen ett meddelande om EU:s bidrag till det reformerade ITERprojektet¹⁵ och sökte Europaparlamentets stöd och ett mandat från rådet för att godkänna det nya basscenariot¹⁶ för Euratoms räkning.

¹² ITERprojektets driftsfas väntas pågå till 2037.

¹³ IC-19/07.2.1, *Proposal for the Updated Overall Project Cost (OPC)* (förslag till uppdaterad övergripande projektkostnad) från generaldirektören för den internationella ITERorganisationen till Iterrådets 19:e sammanträde den 16–17 november 2016.

¹⁴ Såsom anges i den femte årliga bedömningen av en oberoende utvärderingsgrupp (31 oktober 2016) och i rapporten från det gemensamma företags projektförvaltningschef till styrelsen i december 2016.

¹⁵ COM(2017) 319 final, 14.6.2017, (åtföljt av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar SWD(2017) 232 final, 14.6.2017).

¹⁶ Euratoms bidrag ska inte påverka kommissionens förslag, resultatet av förhandlingarna om Förenade kungarikets utträde ur Euratom eller den fleråriga budgetramen efter 2020.

19. Även om det nya basscenariot inte innehåller en marginal, har kommissionen i sitt meddelande föreslagit en marginal på 24 månader i tidsplanen och 10–20 % i budgeten¹⁷. Bland de åtgärder som vidtagits för att respektera taket för budgeten på 6,6 miljarder euro ingick dessutom att man sköt upp upphandlingen och installationen av alla komponenter som inte behövdes för First Plasma. Vi anser att positiva steg har tagits för att förbättra förvaltningen och kontrollen av Iterprojektets byggfas men risken kvarstår för ytterligare kostnadsökningar och förseningar i projektgenomförandet i förhållande till det nya föreslagna basscenariot.

20. Den 29 mars 2017 meddelade Förenade kungariket rådet sitt beslut att lämna EU och Euratom. En överenskommelse om villkoren för utträdet ska förhandlas fram. Detta kan få betydande effekter på det gemensamma företags och Iterprojektets framtida verksamhet.

Ledningens och styrelsens ansvar

21. I enlighet med artiklarna 310–325 i EUF-fördraget och det gemensamma företags budgetförordning ansvarar ledningen för att upprätta och lägga fram räkenskaperna på grundval av internationellt vedertagna redovisningsstandarder för den offentliga sektorn och för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta. I ledningens ansvar ingår att utforma, införa och upprätthålla den internkontroll som är relevant när det gäller att upprätta och lägga fram årsredovisningar som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller fel. Ledningen ska också se till att de verksamheter, ekonomiska transaktioner och uppgifter som presenteras i årsredovisningen följer regelverket. Det gemensamma företags ledning har det slutliga ansvaret för att de transaktioner som ligger till grund för räkenskaperna är lagliga och korrekta.

22. När räkenskaperna upprättas är det ledningens ansvar att bedöma det gemensamma företags förmåga att fortsätta verksamheten, upplysa om frågor som rör dess status när det gäller fortsatt drift och använda antagandet om fortsatt drift som grund för räkenskaperna.

23. Styrelsen ansvarar för tillsynen över enhetens process för finansiell rapportering.

¹⁷ COM(2017) 319 final, 14.6.2017, (åtföljt av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar SWD(2017) 232 final, 14.6.2017), kapitel V "Iter: Det fortsatta arbetet".

Revisorns ansvar för revisionen av räkenskaperna och de underliggande transaktionerna

24. Vårt mål är att uppnå rimlig säkerhet om huruvida det gemensamma företags räkenskaper innehåller väsentliga felaktigheter och huruvida de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta samt att på grundval av revisionen lämna en revisionsförklaring om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet till Europaparlamentet och rådet eller andra ansvarsfrihetsbeviljande myndigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att väsentliga felaktigheter eller bristande efterlevnad alltid upptäcks vid revisionen. Dessa kan ha sin grund i oegentligheter eller fel och betraktas som väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i räkenskaperna.

25. En revision innebär att revisorn genom olika åtgärder inhämtar revisionsbevis om belopp och annan information i räkenskaperna och om lagligheten och korrektheten i de transaktioner som ligger till grund för dem. Valet av åtgärder grundas på revisorns bedömning, däribland av riskerna för att det finns väsentliga felaktigheter i räkenskaperna och för att de underliggande transaktionerna i väsentlig utsträckning inte följer Europeiska unionens rättsliga ram, vare sig det beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för upprättandet av räkenskaper som ger en rättvisande bild och som ska garantera de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet. Syftet med detta är att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, inte att göra ett uttalande om den interna kontrollens ändamålsenlighet. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i räkenskaperna.

26. När det gäller inkomster granskar vi bidraget från kommissionen och andra intressenter och bedömer det gemensamma företags förfaranden för att ta ut avgifter och uppbära andra intäkter.

27. När det gäller utgifter granskar vi betalningstransaktioner när utgifterna har uppkommit, bokförts och godkänts. Revisionen omfattar alla betalningar (även dem som avser inköp av tillgångar) som inte är förskott vid den tidpunkt de görs. Förskott granskas när mottagarna av medel har lämnat underlag som visar att de använts på rätt sätt och det gemensamma företaget har godkänt underlagen och reglerat förskottsbetalningen, antingen samma år eller senare.

28. När vi upprättade denna rapport och revisionsuttalandet beaktade vi det revisionsarbete som den oberoende externa revisorn har utfört avseende det gemensamma företags räkenskaper i enlighet med artikel 208.4 i EU:s budgetförordning¹⁸.

29. Kommentarererna nedan påverkar inte revisionsrättens uttalande.

BUDGETFÖRVALTNINGEN OCH DEN EKONOMISKA FÖRVALTNINGEN

Genomförandet av budgeten för 2017

30. Den slutliga budget för 2017 som fanns tillgänglig för genomförande omfattade åtagandebemyndiganden på 589 miljoner euro och betalningsbemyndiganden på 865 miljoner euro. Utnyttjandegraderna för åtagande- och betalningsbemyndiganden var 99,9 respektive 96,3 %.

31. På grund av allvarliga brister i budgetplaneringsprocessen översteg de betalningsbemyndiganden som slutligen behövdes under 2017 betydligt betalningsbemyndigandena i den ursprungliga budgeten för 2017. De ursprungliga betalningsbemyndiganden för drift som godkändes av styrelsen i februari 2017 uppgick till 548,6 miljoner euro, men de slutliga betalningsbemyndiganden som behövdes under 2017 uppgick till 832,6 miljoner euro, vilket är en ökning med 51,8 %. Det gemensamma företaget har dessutom uppskattat att det saknas betalningsbemyndiganden på cirka 150 miljoner euro, vilket kan påverka budgeten för 2018.

INTERNKONTROLLER

32. Det gemensamma företaget har inte konsekvent följt upp intresseförklaringarna från ledande befattningshavare¹⁹.

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 966/2012 (EUT L 298, 26.10.2012, s. 1).

¹⁹ Förvaltningsstandard 3 (etiska och organisatoriska värderingar).

33. Betydande brister konstaterades i förfarandena för intern kontroll och övervakning²⁰ när det gällde rekryteringen av en person på en viktig ledningsposition.

34. År 2018 annullerade Europeiska unionens tribunal två rekryteringsbeslut som det gemensamma företaget hade fattat 2015 på grund av oriktigheter i rekryteringsprocessen²¹. Det gemensamma företaget överklagade beslutet i april 2018.

35. Stora brister i strategierna för intern kommunikation²² medförde att det inte gick att säkerställa att lämplig information om de uppskattade kostnaderna för avvecklingsfasen spreds inom organisationen. Det gemensamma företaget redovisade därför ingen avsättning för detta åtagande i årsredovisningarna för tidigare år²³.

Denna rapport antogs av revisionsrättens avdelning IV, med ledamoten Neven Mates som ordförande, vid dess sammanträde i Luxemburg den 2 oktober 2018.

För revisionsrätten

Klaus-Heiner Lehne
ordförande

²⁰ Förvaltningsstandard 3 (etiska och organisatoriska värderingar) och förvaltningsstandard 4 (personalresurser).

²¹ Europeiska unionens tribunal, beslut av den 25 januari 2018 i mål T-561/16: Urvalsförfarande F4E/CA/ST/FGIV/2015/001.

²² Förvaltningsstandard 15 (information och kommunikation).

²³ Avsättningsbeloppet uppskattades till 85,2 miljoner euro per den 31 december 2017.

Uppföljning av tidigare års kommentarer

År	Revisionsrättens kommentarer	Genomförande av korrigerande åtgärder (Har genomförts/Pågår/Har inte genomförts)
	<u>KOMMENTARER OM BUDGETFÖRVALTNINGEN OCH DEN EKONOMISKA FÖRVALTNINGEN</u>	
	<i>Presentationen av räkenskaperna</i>	
2015	I noterna till årsredovisningen speglar den tabell och den information som finns under rubrik 4.3.1.1. "Iters upphandlingar (den internationella Iterorganisationen)" de upphandlingar som har ingåtts (kolumn 3) och de som hittills har krediterats (kolumn 4). Men tabellen visar inte hur långt man i realiteten har kommit med de pågående arbetena. I årsredovisningen för 2015 har det gemensamma företaget kompletterat denna information med en uppskattning av pågående arbeten som tar hänsyn till det totala värdet av utgifter för kontrakt kopplade till upphandlingar, och ett diagram som visar vilka milstolpar som uppnåtts för varje upphandlingsavtal som ingåtts med den internationella Iterorganisationen. Trots den uppskattning som presenteras i årsredovisningen för 2015 måste det gemensamma företaget göra mer för att presentera korrektare information om status och värde på de verksamheter som det har utfört så här långt.	Pågår
	<u>KOMMENTARER OM NYCKELKONTROLLER I DET GEMENSAMMA FÖRETAGETS SYSTEM FÖR ÖVERVAKNING OCH KONTROLL</u>	

År	Revisionsrättens kommentarer	Genomförande av korrigerande åtgärder (Har genomförts/Pågår/Har inte genomförts)
2015	Det gemensamma företaget vidareutvecklar ett centralt och enhetligt system för integrering av alla driftsuppgifter, finansiella uppgifter och budgetuppgifter, som gör att beräkningar, kostnader och avvikelser kommer att kunna övervakas och kontrolleras regelbundet. Styrelsen godkände vid sitt sammanträde den 8–9 juni 2015 ett förslag från direktören om att införa ett resursplaneringsprogram för företaget (ERP) inom två år.	Har genomförts
2015	Systemet för att tillhandahålla information om värdet av graden av genomförande av verksamheten (resultatvärdeometoden) diskuteras med den internationella Iterorganisationen för att milstolparna för anslag ska fördelas bättre under den tid som en upphandling pågår.	Pågår
	<i>Upphandlingar för operativa ändamål och bidrag</i>	
2015	Förhandlade förfaranden användes i 45 % av de 84 upphandlingar för operativa ändamål som inleddes under 2015 (58 % under 2014). Även om det gemensamma företaget minskade andelen förhandlade förfaranden under 2015 behöver mer ansträngningar göras för att öka konkurrensen vid upphandlingarna för operativa ändamål. När det gäller bidrag mottogs i genomsnitt 1,4 förslag per ansökningsomgång. Resultatet efter kontroll: År 2017 användes fortfarande förhandlade förfaranden i 47 % av de 47 upphandlingar för operativa ändamål som inleddes under 2017 (45 % under 2016). Under 2017 vidtog det gemensamma företaget åtgärder för att minska andelen förhandlade förfaranden. Dock måste mer ansträngningar göras för att öka konkurrensen vid upphandlingarna för operativa ändamål. När det gäller bidrag mottogs i genomsnitt ett förslag per ansökningsomgång.	Pågår

År	Revisionsrättens kommentarer	Genomförande av korrigerande åtgärder (Har genomförts/Pågår/Har inte genomförts)
	<u>ÖVRIGT</u>	
	<i>Rättslig ram</i>	
2015	Den 2 december 2015 ändrade det gemensamma företaget till sist sin budgetförordning och sina tillämpningsföreskrifter så att de överensstämde med EU:s nya budgetram. I februari 2016 lämnade Europeiska kommissionen ett positivt yttrande över de ändringar som det gemensamma företaget hade gjort av sina finansiella regler, men begärde att det gemensamma företaget skulle överväga att ytterligare utveckla några bestämmelser i sina tillämpningsföreskrifter som gäller särskilda undantag från EU:s budgetförordning och från rambudgetförordningen för de organ som avses i artikel 208.	Har genomförts
	<i>Immateriell äganderätt och näringslivspolicy</i>	
2015	Beslutet att genomföra näringslivspolicyn för fusionsenergi och policyn för immateriell äganderätt och informationsspridning fattades av det gemensamma företags styrelse den 27 juni 2013. Det gemensamma företaget har utarbetat ett strategidokument för varje upphandlingsåtgärd. En checklista för övervakning av genomförandet av upphandlingsstrategin när det gäller ägandet av bakgrundsinformation för varje upphandlingsåtgärd har upprättats.	Har genomförts
	En konsekvensbedömning av genomförandet av de olika policyerna håller på göras.	Pågår

År	Revisionsrättens kommentarer	Genomförande av korrigerande åtgärder (Har genomförts/Pågår/Har inte genomförts)
	<u>INTERNKONTROLLER</u>	
	Strategi mot bedrägerier	
2016	I juni 2015 antog det gemensamma företags styrelse en strategi för bedrägeribekämpning och en tillhörande åtgärdsplan. Merparten av åtgärderna genomfördes 2016. Det gemensamma företaget har dock inte infört ett särskilt verktyg som underlättar övervakningen av dess åtgärder vid upphandlingsförfaranden, särskilt åtgärder som gäller riskbedömning och utvärderings-, förhandlings, och tilldelningsetapperna under förfarandena.	Pågår

DET GEMENSAMMA FÖRETAGETS SVAR

31. Vi instämmer i slutsatserna. I sammanhanget vill vi nämna att bristen på betalningsbemyndiganden 2017 inte hade någon inverkan på genomförandet av våra skyldigheter gentemot leverantörerna, detta tack vare stödet från Euratom, som tillhandahöll ytterligare budgetmedel.

Internt har vi omarbetat vårt system för betalningsprognoser och införlivat det i det nya verktyget för budgetförvaltning, Ecosys. Samarbetet mellan projektteamen och upphandlingsenheten som hanterar kontrakten har också förbättrats.

Till följd av det framskridna arbetet med att ta fram prognoser kan vi bekräfta att budgeten för 2018 också påverkas av en brist på betalningsbemyndiganden på omkring 150 miljoner euro. För att öka Euratoms bidrag till det gemensamma företaget, som ska täcka dessa ytterligare behov, har en begäran om överföring gjorts inom ramen för EU:s allmänna budget för 2018.

Den begäran som gjorts i budgetförslaget för 2019 och prognoserna för följande budgetar har redan omvärderats med utgångspunkt i den avancerade prognostiseringsmetoden och det nya planerings- och rapporteringsverktyget Ecosys.

32. Vi kommer att förbättra vårt interna förfarande för att följa upp intresseförklaringarna från högsta ledningen. Denna förbättring kommer att medföra att uppdateringarna av de allmänna intresseförklaringarna eller andra intresseförklaringar formellt kommer att granskas av respektive rapporterande tjänsteman, däribland styrelsens ordförande om det är fråga om direktören för det gemensamma företaget.

33. Vi förstärker processen och urvalsförfarandena genom ett förbättringsprojekt som nu håller på att genomföras. I samband med detta kommer vi att ta hänsyn till revisionsrättens iakttagelser och anpassa förfarandena i syfte att förbättra den interna kontrollen och kvaliteten på rekryteringsförfarandet.

34. När det gäller domstolsbeslutet från 2018 som ogiltigförklarade ett av våra urvalsförfaranden, vill vi klargöra att vi har överklagat detta beslut, även om vi var tvungna att genomföra det. Detta ärende förde också med sig en åtgärd från Europeiska ombudsmannens sida. Ombudsmannen fastställde att ogiltigförklarandet var ogrundat och avgjorde ärendet till det gemensamma företags fördel.

35. I samförstånd med revisionsrätten har vi bekräftat avsättningen för avvecklingskostnaderna i våra slutliga räkenskaper för 2017.

När det gäller bristerna i den interna kommunikationen kommer vi att ta itu med detta genom följande åtgärder:

- Vårt interna förfarande "Årsredovisning – budgetårets inledande/avslutande" kommer att uppdateras för att klargöra vilka uppgifter som behövs för räkenskaperna när det

Det gemensamma företaget Fusion for Energy

gäller avsättningar och ansvarsförbindelser. Framför allt kommer en årlig uppdatering att krävas av projektledningsavdelningen och budgetgruppen med hänsyn till statusen på kostnaderna för avveckling och obrukbartgörande och alla övriga händelser eller uppgifter som kan ha en inverkan på räkenskaperna.

- Högsta ledningen (och främst chefen för affärsavdelningen) kommer att lämna all relevant information till räkenskapsföraren för det gemensamma företaget, i synnerhet om besluten som tas av den rådgivande förvaltningskommittén och Iter-rådet.

Uppföljning av tidigare års kommentarer

2015 – Presentationen av räkenskaperna

Vi använder för närvarande Iter-krediteringen som vårt EVM-system (system för att ge information om värdet av graden av genomförande av verksamheten). Tillsammans med uppföljningen av milstolpar och trendanalysen är detta en av våra metoder för att övervaka framstegen i verksamheten.

I slutet av 2017 utsåg styrelsen en arbetsgrupp med uppgiften att fastställa ett bättre rapporteringssätt, bland annat för att fastställa ett lämpligt EVM-system. Arbetet pågår och ordföranden för arbetsgruppen kommer att rapportera om framstegen vid styrelsemötet i juli 2018.

2015 – Kommentarer om nyckelkontroller i det gemensamma företagets system för övervakning och kontroll

Andra stycket: En uppdatering av krediteringsprofilen för upphandlingen inleddes med Iter-organisationen i syfte att föra den närmare värdet av det faktiska arbete som utförts i de olika projektfaserna (dvs. utformning, tillverkning, leverans och installation). Vissa förseningar har påverkat detta arbete och den nya beräknade tidpunkten för dess slutförande är utgången av december 2018.

2015 – Upphandlingar för operativa ändamål och bidrag

Trots förnyade insatser när det gäller kommunikation och spridning av information, särskilt i samband med införlivandet av den nya budgetförordningen, låg siffrorna för förhandlade förfaranden under 2017 på nästan samma nivå som under tidigare år (47 procent av alla förfaranden under 2017, jämfört med 49 procent under 2016, 45 procent under 2015 och 58 procent under 2014).

Vi vill ändå framhålla att de flesta av dessa avsåg förhandlade förfaranden med lågt värde som låg under direktivets tröskelvärde för offentliggörande och de var helt i linje med det gemensamma företagets budgetförordning. De här förhandlade förfarandena med lågt värde utgör på lång sikt i genomsnitt omkring 40 procent av antalet kontrakt per år, men motsvarar bara knappt 1 procent av den årliga budgeten för åtaganden.

Att vi använder oss av förhandlade förfaranden i dessa fall (inom de gränser som är fastställda i vår budgetförordning) visar att vi strävar efter att ha en sund ekonomisk förvaltning, eftersom vi då kan minska handläggningstiden för kontrakt, reagera snabbare på projektbehoven och på ett effektivare sätt koncentrera våra interna resurser till att

Det gemensamma företaget Fusion for Energy

genomföra upphandlingar av högt värde. Vi anser därför att inga åtgärder behöver vidtas för att ytterligare minska antalet förhandlade förfaranden för kontrakt med lågt värde, vilket överensstämmer med budgetförordningens principer och bestämmelser.

De återstående förhandlade förfarandena, som i regel rör kontrakt med högre värde (cirka 5 procent av det totala antalet förfaranden, som ett genomsnitt på lång sikt) är ett uttryck för det komplexa och innovativa sammanhang som vi arbetar i. Fusionsteknikmarknaderna kännetecknas av att det i många fall finns mycket begränsad kapacitet i medlemsstaterna eller i världen i stort. Detta leder ofta till låga konkurrensnivåer, duopol/monopol eller till och med brist på deltagande i anbuds förfaranden.

Sedan 2012 har vi ökat våra spridningsinsatser, men deltagandet i våra ansökningsomgångar har i genomsnitt fortsatt vara lägre än önskvärt. Vår uppfattning är att huvudorsaken inte är brist på synlighet, utan snarare att våra inköp sker sporadiskt och har en särskild karaktär. I diskussionerna med andra stora köpare av forskningsinfrastruktur i Europa har vi dragit slutsatsen att den typ av verksamhet som rör stora vetenskapliga och tekniska projekt är sådan att begränsad konkurrens tyvärr är ett faktum som en enskild upphandlande myndighet inte kan påverka i någon större utsträckning. Den här slutsatsen delas av andra upphandlande myndigheter som förvaltar liknande projekt i Europa.

Av denna anledning tog vi under 2016 initiativ till ett forum för liknande banbrytande och högteknologiska gränsprojekt i Europa. Via detta forum började olika organisationer med liknande projektutmaningar (särskilt i fråga om lågt engagemang och deltagande från industrins sida) att samarbeta för att ta itu med utmaningarna på ett mer samordnat och effektivt sätt. En av de viktigaste idéer som forumet gett upphov till är att främja uppkomsten av en inre marknad för stora vetenskapliga projekt som är stabilare och större och som därmed har bättre förutsättningar att väcka företagens intresse.

Forumets första evenemang riktat till industrin hölls i Danmark i slutet av februari 2018. Där deltog 1 037 delegater som företrädde 530 företag och offentliga organisationer från 29 länder. Återkopplingen från industrin och deltagarna från offentliga organ var mycket positiv efter evenemanget. I juni 2018 röstade forumets deltagare (det gemensamma företaget, ESA, ESO, CERN, EMBL, ESRF, ESS, XFEL och ILL) enhälligt för att godta kandidaturer för anordnandet av ett andra evenemang 2020 och för att utvidga forumets medlemskap till andra organisationer av europeiskt intresse med liknande storskaliga och högteknologiska projekt.

2015 – Immateriell äganderätt och näringslivspolicy

Andra stycket: Det gemensamma företaget har aktivt samarbetat med Trionomics och Cambridge Econometrics, som är oberoende konsultföretag inom ekonomisk politik. Detta resulterade i en studie som har lagts fram för Europeiska kommissionen om ”effekten av Iter-verksamheten i EU”. Den slutfördes i april 2018. De viktigaste resultaten sammanfattas nedan.

- När det gäller effektiviteten av det gemensamma företagets industripolitik visar resultaten av ekonometriska modeller att utgifterna för Iter har genererat omkring 34 000 jobbår mellan 2008 och 2017. Den positiva effekten kommer att fortsätta fram till dess att uppbyggnaden av Iter slutförts.

Det gemensamma företaget Fusion for Energy

Om man jämför ITERS ekonomiska avkastning och skapandet av arbetstillfällen med ett alternativt EU-utgiftsscenario (med en neutral utgiftsfördelning i alla ekonomiska sektorer) kommer ITER uppskattningsvis att generera en total nettovinst för EU-medlemsstaterna på 586 miljoner euro mellan 2008 och 2030.

- Vad beträffar immateriella rättigheter och informationsspridning konstateras i studien att de ovannämnda nettofördelarna kan komma att öka avsevärt genom avknoppningar och ytterligare innovation som stimuleras av företaget som arbetar för ITER och som utvecklar ny teknik och nya produkter. Modellresultaten är indikativa men tyder på att den ekonomiska effekten kommer att öka med ytterligare 25–60 procent eller mer till följd av dessa effekter.

För att få största möjliga nytta av dessa ytterligare effekter föreslås det i studien att verksamheter för tekniköverföring ska stärkas i samband med ITER-projektet. Erfarenheterna från både CERN och ESA visar att inrättandet av ett effektivt system för tekniköverföring tar tid men är avgörande för att öka genomslagskraften av de offentliga investeringarna.

Redan under 2017 hade det gemensamma företaget satt i gång preliminära åtgärder för att inrätta ett program för tekniköverföring i samarbete med Eurofusion, och inspiration togs från ESA-modellen. Den första fasen av detta program beräknas starta under 2018.

2016 – Strategi för bedrägeribekämpning

Enligt rekommendation 3.5 i vår strategi för bedrägeribekämpning antog vi i februari 2018 vår egen uppsättning indikatorer för bedrägeririskerna vid upphandling, nämligen flaggning. Syftet med flaggningslistan är att fastställa indikatorer som är specifika för vår upphandlingsverksamhet, med utgångspunkt i anbudsinfordringarnas karaktär, marknadsanalys och upphandlingssystem. Syftet är att öka medvetenheten hos den upphandlande personalen om viktiga aspekter som ska kontrolleras under upphandlingens gång.

Listan över indikatorer ansågs vara en förutsättning för framtagningen av it-verktyget för bedrägeribekämpning som skulle underlätta övervakningen av vår verksamhet i samband med upphandlingsförfaranden. Men en bedömning av komplexiteten i att ta fram ett verktyg med alla de funktioner som krävdes visade i januari 2018 att detta skulle bli för betungande för det gemensamma företaget som en enda EU-myndighet.

Därför beaktades andra, enklare och snabbare lösningar som fortfarande skulle ge tillräcklig säkerhet och vi beslutade att utforma vår interna checklista för bedrägeribekämpning med utgångspunkt i listan över indikatorer för bedrägeririskerna vid upphandling – flaggning. Checklistan för bedrägeribekämpning antogs i maj 2018 och får verkan från och med den 1 juli 2018. I tillämpliga fall ska checklistan fyllas i och undertecknas minst två gånger under upphandlingsperioden (vid tilldelning och vid avslutande av kontrakt) av två olika aktörer oberoende av varandra – den projektansvariga för tekniska frågor och den kontrakts- och upphandlingsansvariga – för att garantera full insyn. Om nödvändigt kan checklistan även användas av vilken av våra medarbetare som helst för att göra en flaggning i något skede av upphandlingen. Användningen av checklistan är nu införd i våra interna förfaranden, parallellt med alla andra ändringar i samband med projektet för att förbättra upphandlingsförfarandena.